

Modlitba na den narození císaře pána (18. srpna)

O Všemohoucí, Věčný Bože!

Zachovej ve své lásce našeho císaře Františka Josefa prvního i se všemi národy jemu Tebou svěřenými, a uděl mu milost, aby, podporován láskou všech svých národů, mohl spojenými silami netoliko jejich tělesné, ale i duchovní blaho vyhledávat. Uděl též vojsku jeho, jenž tu nad udržení pokoje a pořádku bdí, dostatečné síly, aby všem nepřátelům náboženství a pravé soboty odolati mohlo. Za to Tě prosíme skrze zásluhy Ježíše Krista, pána našeho. Amen.

František Josef I.

Z Boží milosti císař rakouský, apoštolský král uherský a král český, haličskolodoměřský, lombardský, chorvatský, slovinský, bosenský a dalmátský, arcivévoda rakouský a vévoda milánský, solnohradský, korutanský, štyrský, kraňanský, slezský, sedmihorský, srbský, benátský, holštýnský, modenský, mantovský, parmský, toskánský a zákupský, markrabí a hrabě tyrolský, gorický, tridentský, istrijský, dědičný hrabě z Habstburku a Kyburku.

Císařská hymna

Zachovej nám Hospodine Císaře a naši zem!
Dej, ať z víry moc Mu plyne, ať je moudrým vladařem!
Hajme vždy koruny Jeho proti nepřátelům všem:
Osud trůnu Habsburského Rakouska jest osudem.

Plňme věrně povinnosti, chraňme právo počestně,
a když třeba s ochotností v boj se dejme statečně!
V paměti povděčné mějme slávu vojska vítěznou
jmění, krev i život dejme za Císaře, za vlast svou!

Čeho nabyt občan pilný, vojín zbraní zastávej:
uměním a vědou silný Duch se vzmahej, jasně skvěj!
Bože! slávy rač popřítí, žehnej vlasti milené
slunce Tvé nechť v míru svítí na Rakousko blažené!

Stujme k sobě každou chvíli: svornost jenom moci dá:
spojené kde vládnou síly, snadno vše se vykoná.
Když se ruka k ruce vine, pak se dílo podaří:
Říš Rakouská nepomine: sláva vlasti, Císaři!

Císaři po boku vládne, rodem, duchem zpřízněná,
v kráse, která neuvadne, Císařovna vznešená.
Bože! račiž rozkvět nový Habsburskému domu dát:
Františkovi Josefovi, Alžbětě rač požehnat!

Viz Okresní muzeum Děčín " Když jsme byli c. a k. " doprovodný text
k výstavě - podzim 1996/ jaro 1997 PhDr. Jiří Rak.

Dějiny naší obce

1788 Žádost obce k hraběcímu Thunskému hospodářskému úřadu o zohlednění dlužných 48 ZL a 21 krejc. za stavební náklady školy byla zamítnuta. Zato však hrabě povolil 10 kmenů stavebního dřeva a 600 cihel na vystavění zděného komína za podmínky rychlé výstavby školy.

1789 v obci je 34 sedláků na seznamu dávek za robotu, robotní dny, dávky k Jiřímu, slepic a ovsu viz č.p. 1,7,8,9, 22, 25, 27, 28, 33, 35, 42, 39, 48, 70, 61, 63, 65, 66, 70, 71, 84, 85, 86, 101, 103, 105, 113, 115, 116, 123, 131, 133, 134 a 140.

1789 stavební náklady na kostel a faru atd. činily 243 ZL, 11 krejc. a 4 1/2 Pf. Kniha Memora bilie 24 krejc. Majetek kostela se snížil ze 399 ZL, 34 krejc. a 1 1/2 Pf na 156 ZL, 17 krejc. a 1 1/5 Pf.

1790 Stav nákladů pro shora jmenované stavby činil 80 ZL. V tomto roce kmenový stav dětí ve škole z 22. ledna byl celkem 95, z toho 48 chlapců.

1794 žádost učitele u thunského úřadu v Benešově o palivové dřevo pro školu byla příznivě vyřízena. Až do úplného zhotovení obcí budované školy se učitelům povolilo 1 1/2 sáhů dřeva.

Dne 9. července 1794 prosí mlýn Hanze Michela o 40 kmenů stavebního dřeva, 2 kopy latí, 1 kopy prken na pobití, 30 kop šindelů, 1 svazců (Schöbeln), 1 tisíce cihel a dal. k postavení svého bleskem zničeného obytného domu. Úřad mu povolil 15 kmenů dřeva a cihly. Ostatní dostane za levnou cenu (pozn. 1793 - 1802 je J. M. mlýn dvorním nájemcem), není tudíž jasno, zde se o shořelém domu jedná o Bílý dvůr ...

1801 V Horních Habartvicích bylo 156 domů a 854 duší. Č.p. 74 a 162 ? jsou prázdná stavební místa.

1804 Bendelův smrk zasazen za č.p. 173 a slouží k orientaci pozemků (0. PL pozn. nad bývalým domem J. Myslivečka směrem k lesu, v polích).

1805 v tomto roce muselo dojít ke stržení části zdiva na Bílém dvoře z důvodu chátrání a tím ohrožení lidí.

1807 dne 16. března bylo sčítání lidu a v naší obci se nachází 164 domů s 985 obyvateli.

1808 dne 4. února nákup požární stříkačky dohromady s D. Habartici. D. Habartice daly 95 ZL a 52 krejc., H. Habartice 175 ZL a 75 krejc.

1857 v naší obci se nacházeli 3 obchodníci s přízí, dále je zde 191 domů a 1 220 obyvatel, 163 školních dětí - z toho 84 chlapců a 77 dívek.

1858 svítilo se petrolejem, probíhaly trasovací práce B.N.B - železnice a probíhaly renovace kostela a fary.

1859 se ve škole propadl strop a škola zchátrala.

Novým majitelem mlýna č. 112 je Stephan Dönner, který zaplatil 10 200 ZL.

C.k. vojáci ve vesnici. Strastiplný rok 1859, na Velký pátek přišla jedna rota pěšáků do vesnice, vesměs Italové. Ti zde zůstali až do polky června nežli odtáhli do bitev na Itálii. Byli to řádní, hodní a snášeliví lidé, kterým se u nás moc líbilo.

1861 dne 1. října kupní smlouva mezi Stephanem Jahnelem seniorem a Stephanem Jahnelem jun. při koupi mlýna č. 41 za 4 500 ZL Rakouské měny. Zde je i podrobná zpráva o splavu i zajišťování chodu mlýna.

V roce 1861 zhotovil věž kostela dřevěnou Josef Steizig z Býnovce.

1862 postaven kříž u č.p. 49 a jeho renovace provedena 1927. (pozn. 0.PL. místo zatím nenalezeno).

V noci z 11. na 12.3.1862 v domě tehdejšího starosty obce Franze Tröschela viz č. 22 vypukl požár. Tento dům ale nestál na dnešním místě, ale dáleji jižně v zahradě u č. 21.

1862 - 65 byla postavena nová kamenná škola, avšak střecha byla slaměná.

1863 ve školní budově upravována ložnice a o rok později obstarány školní lavice.

1863 kříž na Riedelově mostě (u č.p. 202 viz Cestr) zbudován Josefem Hackelem z č. 143 a později opraven v roce 1927.

1864 - 65 byla postavena silnice z D. Habartic do Bukoviny.

1865 ve škole byla položena podlaha nad učebnou a započalo se s pokrýváním střechy šindely. Krátkou chvíli bylo vyučování přesunuto do č.p. 76.

1865 kříž na kamenném mostě u č. 1 nechal postavit Johann Hiekel. Pozn. v roce 1925 se zřítíl do potoka a nový kříž byl vysvěcen 24. 5. 1927.

1866 zemřel vikář Franz Vater. Nebohý rok 1866 povolal tohoto muže z jeviště života. Byl pravým otcem školy. Zemřel totiž, dobrý, spravedlivý a znalý vikář a dozorce školních distriktů. Stár 55 let.

Do okresního soudu Benešov patřily obce:

Brložec, Huntířov, Dobrná, Ovesná, H. Habartice, D. Habartice, Karlovka, Velká Bukovina, Starý Šachov, Oldřichov, Františkov, Valkeřice, Merboltice, Loučky, Verneřice, Sluková, Čáslav, Příbram, Rychnov, Blankartice, Fojtovice, Heřmanov, Ostrý, Jedlka, Mlatce, Soutěsky, Velká a Malá Veleň, Reifen, Malý Šachov.

V návaznosti na probíhající správní reformy byla v roce 1860 nově ustanovena samostatná obec Reifen, která se tehdy skládala z dosavadních osad a samot nacházejících se v předměstí Benešova. Takto uspořádané rozdělení trvalo do roku 1907, kdy obec Raifen byla opět připojena k Benešovu.

Ještě trochu zpět:

1842 Vincent Saase zakoupil mlýn č. 112, olejnu, pilu se 2 složenými za 10 000 ZL.

1843 Ober Ebersdorf in Böhmen. Leitmeritzer Kreis. Bez. Bensen. Jedna z nejpřesnějších map, kde jsou uvedeny i vš. domy.

1844 kříž u kostela postaven a v roce 1920 z dobrovolných darů opraven.

1847 založena pozemková kniha Horních Habartic a od roku 1850 jsme samostatnou obcí.

1849 - 1853 Franz Seidler, dříve podučitel v Pryske ve svých 22 letech je učitelem v H. Habarticích. Dne 22.9.1853, tedy po 4 letech zde umírá na souchotiny.

1851 přestavba č. 185 Rehnelt Anton, č. 186 Pompe Christoph, č. 187 Langer Wincenz a č. 188 Schmied Johann.

V témže roce Friedrich Matzke ve mlýně č.p. 68.

1853 přestavba č. 183, 189 Tomann, 190 Richter.

Dne 10. 11. 1853 přišel na naši školu z Markvartic Franz Kosch, kde učil po 12 let. Jmenovaný pracoval na kronice školy.

Ke chvále tehdejšího představeného obce Stephana Jahnla, sedláka z č. 42 byl v roce 1853 ve škole předán komín, neboť dřívější, plechový kouřil. Dále byla postavena lepší kamna, položena nová podlaha a vyměněna okna.

Plat učitele byl tehdy 41 ZL a 30 krejc. ročně.

1854 Horní Habartice měly 894 obyvatel a rozlohu 1 261 Jochů.

1855 prováděna stavba č. 177 Philipp Kühnel.

1855 - 60 ve škole podlaha dvakrát položena a několikrát vyspravována, houba udělala své.

1856 Saliger Eduard koupil mlýn č. 112 za 885⁰ZL.

1820 dne 13. března novým majitelem Bílého dvora je Florian Ringel. Tento obchod udělal za 308 ZL.

1820 - 1849 zde učil Schmied ze Srbské Kamenice, m. jiní byl velký hudebník a v tomto směru hodně působil na mládež. Dne 12. září 1849 zemřel na chřlenu krve.

1825 výroba vlněných punčoch, např. Franz Tröschel z č.p. 22.

1826 Úřad dal stavební povolení pro č.p. 177, 178 a 179.

V tomto roce školní správce vyjmenovává 127 dětí, z toho 65 chlapců a 62 děvčat.

Z toho dále 3 chlapci a 3 děvčata vůbec nepřicházeli do školy a sice z č.p. 29, 87, 113, 151 a 156.

Rodiče prohlašovali, že učit se číst není nutné.

1830 - 1832 cholera obešla Horní Habartice.

1833 dle Sommera mají H. H. 180 domů a 1 036 obyvatel.

První škola ve které byl učitel Seidel je uvedena v Sommerově topografii 1833.

1834 mapa Kreibicha - litoměřický kraj obsahuje oblast naší obce.

V uvedeném roce má obec 180 domů, 1 041 obyvatel, z toho 560 žen, 37 osob bydlelo v cizině, 10 připadlo k zeměbraně a 28 povinováno dát se do služeb země. Jiný údaj hovoří o 1 071 obyvatelích.

1840 na zdejší škole je 94 žáků, z toho 45 chlapců a 49 dívek.

1831 - 1849

Rozmáhající se průmysl vyžadoval i kvalitní dopravy.

Staré cesty, používané ještě od středověku již neodpovídaly požadavkům a proto došlo k budování nových silnic.

Např. silnice z Benešova do Děčína (1831 - 1839) ve vyšší poloze nad Ploučnicí, další silnice z Benešova do České Lípy byla dokončena v roce 1847 a v roce 1849 byla ještě dohotovena silnice z Benešova do Habartic a Markvartic.

1849 dne 26. června bylo vydáno císařské nařízení č. 290 ř. z., podle kterého měly být nově zřízeny okresní soudy.

Teprve následujícího roku vznikl k 10. 6. 1850 zde v Benešově také okresní soud.

Benešov se tak stal soudním okresem. Do jeho soudního obvodu spadalo 28 obcí a 3 osady s počtem 22 619 obyvatel.

Tento soud řešil méně závažné trestní činy, závažnější pak byly v pravomoci soudu v Děčíně.

V té době už také v Benešově fungoval úřad pozemkových knih a od roku 1865 také první četnická stanice.

1808 v tomto roce bydleli v obci tři velkoobchodníci: v č.p. 21 Anton Seidel, který již v roce 1803 a 1804 získal pasy do Uher a tam obchodoval s galanterním zbožím a nitěmi ze Chřibské.

Potom se připojil Chritoph Mühle z č.p. 57 a Anton Wolf z č.p. 55, kteří svými povozy dojeli až do jižních Uher.

V obci je již 173 obytných budov a 985 obyvatel viz 1809. V uvedeném roce je uváděn Prokop Störch majitelem mlýna č.p. 112. K němu patří olejny a pily. Cena činila 2 400 ZL.

1810 první zmínka o včelařích. V obci je 21 včelstev. Michel Parsche z č.p. 123 měl 3, Franz Knechtel z č.p. 72 měl 4 a zbytek připadl na č.p. 42, 68, 93, 135 atd.

Obec dává panství každoročně 17 ZL, 16 krejc. daní k Jiřímu a 16 ZL, 6 krejc. k Michalovi.

1812 kostel je nově pokryt.

1813 Obrovské dávky armádě a v červenci, září, říjnu též ruské pomocné armádě. Po týdny nebyl v obci žádný tažný dobytek.

1816 od 28. října se nájemcem pivovaru v Markvarticích na příštích šest let stal Josef Ahne.

Ročně musel dodávat 112 sudů vrchnosti jako naturální plat a navíc 95 sudů deputátu.

Na várku (po 25 sudech) musel brát 50 měric ječmenného sladu, tehdy na 1 čtyřvědrový sud 2 měrice.

K odběru piva z Rotenhofu byli tehdy povinni rychtáři z H. Habartic, Veselého, Brložce, šenkýři z Filipínek, Staré a Nové Olešky, Ziegelschänker, šenkýř od Zlaté husy, od Jelena v Markvarticích, dále Anton Ahne, Fritsch z Huntířova, Ulbricht ve Veselém, Anton Ahne ve Františkově vrchu č. 9 a Leopold Elstner na Františkově vrchu č. 27, hostinec Fischerhäusel v Oldřichově a šenkýři Pöhlich a Süssig.

Vedle pivovaru měl Ahne v nájmu také vinopalnu s 60 várkami po 8 vědrech ročně.

Každý šenkýř musel s 1 sudem piva odebrat také nejméně 4 žejdlíky pálenky.

Právo pálit vlastní pálenku měl po zaplacení poplatků rychtář Gautsch z Horních Habartic, novoolešský Kessler a markvartic-
ký Georg Fießer.

1817 v listopadu žádala obec o příspěvek pro učitele.

Úřad odpovídá:

On dostává ze školního fondu na doplnění pro pobočnou školu stanovený plat 9 ZL a 9 krejc. Obec je povinována místo zbytk. výloh, učitele lépe a dle časových poměrů zaplatit. Od církve dostal učitel ročně 30 ZL.

1819 dne 4. června ve stáří 70 let zemřel na úbytě první učitel Franz Kosch, který v Horních Habarticích učil nepřetržitě 37 let.

1819 - 20 je novým ředitelem školy Josef Schubert z Heřmanova, který po krátké chvíli přešel do Markvartic.

Listina - veštní kniha, obec Horní Habartice č. p. 41

1 Flot

vnitřně

Č. 2926

Od c. k. okresního soudu Benešov se vyřízení protokolu z 19. 7. 1869 č. 2926 jemu Stefanu Jahnelovi mlynáři z č. p. 41 v Horních Habarticích oznamuje tento výsledek:

Stefanu Jahnelovi podle hornohabartické pozemkové knihy list č. 301 z roku 1847 uvádí, že byl původní dům č. p. 41 zbourán a na jeho místě vystavěn nový mlýn se stejným č. p. 41. Tento stojí při silnici vedoucí z Benešova do České Kamenice. Je přízemní a jeho poschodí je z cihel a kamene na maltě postaveno.

Délka 10⁰0'0'', šíře 4⁰4'0'' a výše 3⁰2'0''.

Vtokový a odtokový příkop tohoto mlýnu začíná na hrabčím Thunském statkovém pozemku, 2⁰3' širokém, 5⁰5' dlouhém rybníce, který je oboustranně obezděn kamenným záivem.

Smluvně za roční sazbu 3 Fl a 50 Kr. používán.

U tohoto rybníku stojí na základovém zádivu vystavená prkennými fošnami, dřevěnými sloupy a vzpěrami vázaná hráz s patřičnými stavičky k mlýnskému kanálu.

Tento směřuje k hospodářství č. p. 42 v Horních Habarticích, které je rovněž vlastnictvím majitele mlýnu na pozemcích parcel č. 945, 944, 939, 938, 1029 až ke mlýnu č. p. 41. Je částečně záivem zpevněn a čedičovými kameny pokryt. Místy je jen obezděn a bez vyzáivky jeho délka je 168 Klafterů, průměrná šířka 1 Klafter a hloubka 5 ''

Če se týká veštní síly je možno ale předložených výsledků po celý rok tute vedou mlýti na 1 mlýnském složení a to tak, že je umožněno průměrné vymletí 3 Strichů.

V Benešově n. Pl. 19. července 1869 c. k. okresní soude Güssler.

Opis je uložen v pozemkové knize pod č. 4976 s datem 20. června 1873.

Poznámka: 1 Klafter = sáh 189,65 cm, palec 12' = 2,634 cm,
1 sáh 3⁰, stopa ' a palec ''
stopa = 31,608 cm
coul viz palec

Vídeňské míry

Schulbezirk

Tetschen

Baft

H.H.

Dreiclassige allgemeine Volksschule in

Her. Ebersdorf

Schuljahr 18

92/93

Schulnachricht.

Maria Jäger, geboren am 11. September 1881
in Minderfrahbach, katholischer Religion, Schülerin der ersten Abteilung
der dritten Klasse, bewährte sich wie folgt:

Vierteljahr		I.	II.	III.	IV.
Sittliches Betragen		1	1	1	1
Fleiß		2	2	2	3
Religion		2	2	1	1
Unterrichts- sprache	Lesen	3	3	3	3
	Sprachlehre und Rechtschreiben	3	3	3	3
	Schriftlicher Gedankenausdruck	3	2	3	3
Schreiben		2	2	3	3
Rechnen in Verbindung mit der geometrischen Formenlehre		3	3	3	3
Naturgeschichte und Naturlehre		3	3	3	3
Geographie und Geschichte		3	4	3	4
Zeichnen		2	2	2	3
Gesang		3	3	3	3
Weibliche Handarbeiten		2	2	2	2
Turnen					
Äußere Form der schriftlichen Arbeiten		2	2	2	2
Versäumte halbe Schultage	entschuldigte	0	0	0	0
	nicht entschuldigte	1	2	3	2
Datum der Ausstellung		18 ¹² /92	18 ¹² /93	18 ¹² /93	18 ¹² /93
Diese Schülerin ist zum Aufsteigen in die höhere Abteilung fähig.					
Unterschrift	des Schulleiters	des Classenlehrers	der Eltern oder deren Stellvertreter		
Viertel- jahr	I.	Jos. J. Jügel	M. Jügel	M. Jügel Jügel	
	II.	Jügel	Jügel	M. Jügel Jügel	
	III.	Jügel	Jügel	M. Jügel Jügel	
	IV.	Jügel	Jügel	M. Jügel Jügel	

Die Schülerin ist in die Schule eingetreten am 1. September 1888.
Ist übersiedelt am nach

Noten-Scala.

Noten	1	2	3	4	5
Sittliches Betragen	vollkommen entsprechend	entsprechend	minder entsprechend	nicht entsprechend	
Fortgang	sehr gut	gut	genügend	kaum genügend	ungenügend
Fleiß	ausdauernd	befriedigend	ungleichmäßig	gering	
Äußere Form der schriftlichen Arbeiten	sehr gefällig	gefällig	minder gefällig	nicht gefällig	nachlässig